

פר"צית הסכר

זיכיה, כשהוא גואם ומסיף, אך אינו נושא באחריות כלשהי. ולראייה: כשהיה חבר בממשלת-הליכוד-הלאומי ניצל את התודמנות הראשונה כדי לפרוש ממנה, מבלי שהיתה עילה סבירה לכך. אותם מותחני-הביקורת גם מצביעים על כך שהמלאכה נעשתה בידי אחרים. לא בגין, כי אם אריק שרון הוא שהקים, לפני ארבע שנים, את הליכוד שבילעדיו לא היה הניצחון אפשרי. לא בגין, כי אם עוזר וייצמן ניהל את מערכת-הבחירות המוצלחת, שבה הועלם כל תוכן רעיוני הוושם הדגש הבילעדיו על הסיסמה, "להחליף את השיל"טון". בגין, שהוצא ברגע המכריע מכלל פעולה על-ידי התקף-הלב שלו, שימש נושא לתעמולה, ולא ניהל אותה. כל הטענות האלה מחטיאות את המטרה. אין הן גורעות מניצחוננו שני האיש. הוא לא ניצח בעזרת-תחכומה כדשהי, כיגלל מעשה גאוני או פעולת מרשים. הוא ניצח מפני ש היה שם, במקום שהיה.

במשך 29 שנה המתין במקומו. כאשר הגיע עסישראל לאותו מקום — נוצר המיפגש. זה לא היה מיקרה. בדיעבד זה נראה כאילו זה לא יכול היה לקרות אחרת. מנחם בגין עצמו, המאמין בהשגחה העליונה, לא סיקפק אף לרגע, במשך כל 29 השנים, שזה יקרה.

● אלוהים בטנק ראשון

ה מקום שמנחם בגין עומד בו, ושאליו הגיע עם ישראל במיצעד של 29 שנים, הוא עולם רוחני מוגדר ומגדר, שלם עם עצמו ובוסח בעצמו. זהו עולם של לאומנות קיצונית.

לאומנות — התורה הרואה בלאומיות את חוות הכל — אינה צריכה להיות קיצונית. יכול אדם להכיר בחשיבותה המכרעת של הלאומיות כגורם היסטורי, ואף לחייב אותה, מבלי לדגול בהתנשאות מוחלטת של האומה שלו על כל אומות העולם.

הלאומנות נוסח-בגין היא קיצונית הרבה יותר. היא מעלה את הלאומיות של עסישראל לא רק כערך עליון, אלא גם כערך בילעדי. היא מתעלפת, במודע, מזכותה של כל אומה אחרת, אם זו סותרת בצורה כלשהי את האינטרסים של העם היהודי. אין היא רואה בעם היהודי, רק עם מיוחד במינו מבחינת ערכו הסגולי — גאוויותו, אצילותו, מוחו, מוסרו, גבורתו, כושר-יצירתו התרבותית. היא בטוחה שאין עם בעולם היכול להשתוות לו.

זהו לאומנות המכירה רק בלאום אחד.

לפי תפיסה זו, מתחלק הכל אוטומטית בין "אנחנו" ו"הם" — כאשר "הם" כוללים את כל העולם, את כל מי שאינו יהודי. כל אלה אינם, לכאורה, אלא אנשי שמים ורודסייה-יהודים — אם לא בהווה הרי בעבר, וקרוב לוודאי גם בעתיד.

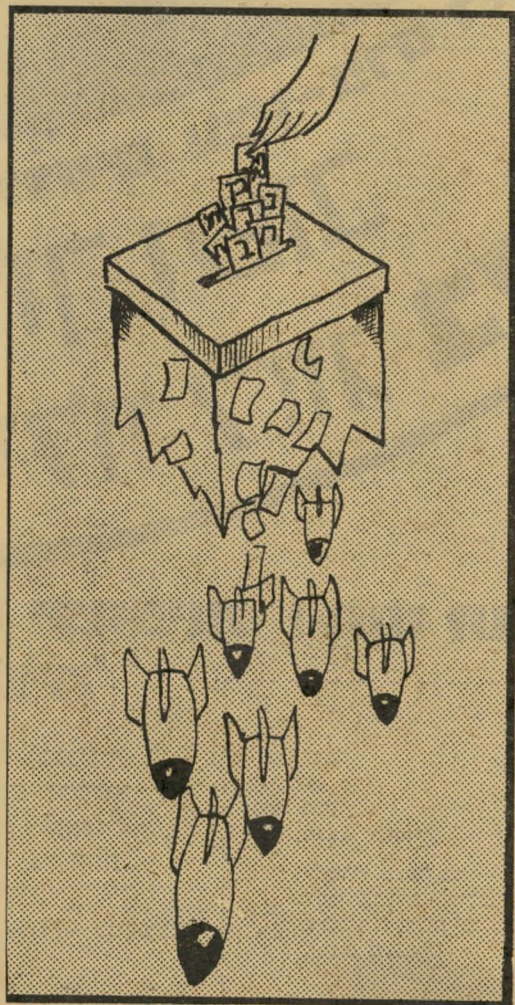
בעולם הזה מותר הכל לנו. ביגלל ייתודנו, כל הנעשה למעננו הוא מוסרי, וכל הנעשה נגדנו בלתי-מוסרי מעצם טיבעו. אין זו התחסדות או תעמולה — זהו תפיסה הנובעת ממהות הדברים.

ראיית כל העמים האחרים כאוייבים בסוגל או בכוח יוצרת תמונת-עולם פשוטה, דרימטית. היא משפיעה גם של ראיית הכוחות הפרעלים בעולם. כלפי בעלי התפיסה נטען תמיד שאין הם, "מציאותיים", שאין הם מעריכים כחאי את מאן-הכחות. אולם טענה זו אינה מטרידה אותם. לדידם, היא כימעט בלתי-רלוונטית. כי לגנדי עיניהם עומדת מציאות אחרת לגמרי. הם מתעלמים סמועד מן הכוחות הקיימים, בהיותם מושכנעים שהכוח

שמאלה, קדימה או אחורה. הוא היה תקוע במקום, מחור בר אליו באמונתו המוחלטת, כשם שעץ שתול במקומו, מחובר לשרשיו.

המיפגש הגדול בין עם ישראל ובין מנחם בגין לא בא מפני שבגין זו לקראת עם ישראל, אלא מפני שעם ישראל זו לקראת בגין.

לא מוחמד בא אל ההר. ההר הוא שבא אל מוחמד. יריביו של בגין מבין אנשי-אצ"ל לשעבר האשימו אותו לא פעם ביגלל פאסיביות מדומה זו. במשך שנים הופצה האגדה שבגין, "כלל אינו רוצה להגיע לשילטון". ש.הוא פחד מפני האחריות". ש.הוא יודע כי אין כל אפשרות להגשים את מדינתו". לכן, כך טענו, הוא נמנע במודע מכל מעשה מכריע, שיכול היה להביא את תנועתו לשילטון. בעצם הוא חש בטוב כראש האופוז

קאריקטורה של דוגי

ה מהפכה הגדולה של תשל"ז התחוללה ביום השקט ביותר של השנה.

הרחיבות היו שוממים. בשקט, בשקידה בלתי-גלאית, במיבצע שנראה כשיגרת, הובילו מכוניות הליכוד את הבחורים אל הקלפיות. מכוניות אחרות כימעט ולא נראו בשטח. המכונה הכבירה של המערך, ששלטה ברהובות בימי-בחירות קודמים, כאילו עמדה מלכת.

כמו בסיפורו של הנביא אליהו, לא ברעש ולא באש התחוללה המהפכה. המאורע ששינה את גורל המדינה, ואולי אף את כיוון העתיד, אירע בשקט מוזר, מפתח, כימעט עדי-טבעי.

כאשר נודעו התוצאות, הן הדהימו את הכל. גם אותם שחוללו את המהפכה, הופתעו כשנסתבר להם שהצליחו. המוני הבוחרים, שנחננו את קולותיהם לליכוד, עצרו את נשימתם בתדהמה. לא מעטים מהם חשו בליבם באותו רגע תחושה של ספק ופחד. עתה, משקפצו את הקפיצה הגדולה, לא היו בטוחים אם לא שגו.

המנצח עצמו נתפס, אולי בפעם הראשונה בחייו, בלי נאום מוכן. יתכן שהופתע יותר מכולם. תחילה פיק פק במהימנות התחיות המדעית שוודרה בטלוויזיה. לאחר מכן דחה את מועד הכרזת-הניצחון שלו, כדי להכין את נאמו ולהזמין את אשתו ושתי בנותיה, למען יעמדו לידו בחגיגה המצולמת המאוחרת.

כך ראתה ושמעה אותו המדינה בפעם הראשונה, בגילגולו החדש כראש-השילטון: מוקף בנימישפחתו, חובש כיפה כשהוא מצטט פסוקי-תנ"ך, מעלה על נס את זאב זיבוטנינסקי.

ייתכן כי רק באותם רגעים חדר לתודעת הציבור עד כמה גדול השינוי שחל, עד כמה שונה האיש מקוממו בתפקיד, לא רק באופי זכמוצא אלא בכל עוקמו הרחנני.

באותו לילה, בשידור טלוויזיוני אחר, נולד המושג "המהפך". הוא לא מיצה את אשר אירע. 17 במאי 1977 התחוללה המהפכה.

● מוחמד וההר

עיני הרומנטיקאים, מצטיירת מהפכה כסערה היסטורית כבירה, שבה עולים לוחמים צעירים על מיבצר השילטון, מסלקים מתוכו את השליטים הזקנים ומניפים דגל חדש.

שום תמונה אינה יכולה להיות רחוקה יותר ממה שאירע במהפכה הישראלית.

האיש שהגיע לשילטון התקרב ליום-הולדתו ה-64. והחל לים זה עתה מהתקף-לב כימעט-טלני. השליטים, שאר תם סילק ממיבצר השילטון, היו צעירים ממנו בעשר שנים לפחות. הדגל, שהונף על המיבצר, נרקם לפני 50 שנים ויותר.

ובעיקר — מנחם בגין לא הסתער על השידי טון. השילטון בא אצלו.

אחרי המהפכה חזר בגין פעמים רבות על הפסוק: "המתנית בסבלנות במשך 29 שנים..." הוא השמיע אותו גם באוזני הנשיא גימי קארטר, בארוחת-ערב הגימית בבית הלבן. הוא התכוון להדגיש את סבלנותו ואת אורך הומון שבילה באספוויציה.

הפסוק נכון יותר אף מכפי שסבר בגין עצי ימי ויצר את הדימוי המושגם למה שאירע אמת: בגין המתין, השילטון בא.

המדינה, עמד מנחם בגין במקום מסויים. השנים לא זו מן המקום הזה ימינה או